

21764
199

361Φ P. Q
4-21

1894

361Φ.Р.С.
4.21

2010

370 *um*
2037-44

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ԲԱՐԻՋՈՒ ՀԱՅՈՑ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

1004
15282

ՎԵՆԵՏԻԿ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՍՐԲՈՅՆ ՂԱԶԱՐՈՒ

1894

2002

7124

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

Ա.Ս. Եւ այլ պատճառներով Բարիգու հայ գաղթականութիւնը օրէ օր աճելով, ստիպեց Բարիգու հայ երիտասարդութիւնը բարեգործական ընկերութիւն մը կազմելու 1892 յունիս 1 ին, որով կարողանայ օտար եւ բազմամարդ քաղաքին մէջ օգնութեան կարօտ հայ անհատներուն եւ ճանապարհորդաց ձեռնտու լինել :

Իւր նպատակ ըստ պատշաճի կարենալ իրագործելու համար ազգի վստահութեան պէտք ունենալուն, 1893 դեկտեմբեր 16ին ընկերութեան կանոնագիրը ֆրանսայի հանրապետական կառավարութենէն վաւերացնելով ընկերութիւնը պաշտօնական ընկերութիւն ըրաւ . որով մեր ազգայինք առանց տարակուսի կըրնան ունենալ կատարեալ ապահովութիւն եւ կատարեալ վստահութիւն ընկերութեանս վըրայ, քաջ գիտնալով որ չեն կրնար պատահիլ այն ամեն անտեղութիւնք որ պատահած են երբեմն անվաւեր եւ անպաշտպան ընկերութեանց մէջ :

Սիսակ ՄԺիկեան :

ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ

ԲԱՐԻՉՈՒ ՀԱՅՈՅ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՕՐԷՆՔ

1. Ընկերութիւնս հաստատուած է ի Բարիզ
1892 յունիս (1) մէկին, Բարեգործ Հայոց
Բարեգործական Ընկերութիւն անունով:
2. Նպատակն է ըստ իւր կարողութեան օգնել
Բարիզի մէջ բնակող կամ անցորդ Հայ կա-
րօտելոց:
3. Ընկերութեան կեդրոնատեղին է ի Բարիզ...
4. Ընկերութեան նպատակը անփոփոխելի է,
բայց օրէնքները կրնան փոխուիլ ընդ-
հանուր ժողովոյ որոշմամբ:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԺԱՂՈՎ

5. Ընկերութիւնը պիտի ունենայ վեց անձերէ
բաղկացեալ վարչական ժողով մը (որ

պիտի վարէ ընկերութեան ամբողջ գործերը) որք են :

1. Ատենապետ
 2. զեր Ատենապետ
 3. Ատենադպիր
 4. զեր Ատենադպիր
 5. Գանձապետ
 6. Հաշուակալ
6. Վարչական ժողովը կ'ընտրուի ընդհանուր ժողովով մէկ տարւոյ համար :
- Ամէն մի անգամի քուէարկութիւն առանձին պէտք է ըլլայ :
7. Վարչութիւնը ամէն մի ընդհանուր ժողովոյ պարտաւոր է իւր գործոց հաշիւը ներկայացնել :
8. Ամիսը 2 անգամ վարչութիւնը ժողով կը գումարէ, ինչպէս նաև ի պահանջել հարկին արտաքոյ կարգի կերպով ատենապետի հրաւիրովը :
9. Շարունակ երեք նիստէ բացակայ գտնուող ամէն մի անգամ մասնաւոր նամակաւ մը կը հրաւիրուի ժողովքի. եթէ այս հրաւերին ալ չի պատասխանէ, հրաժարեալ կը համարուի և տեղը յաջորդ մը կ'ընտրուի ընդհանուր ժողովոյ կողմէն :

Պ Ա Շ Տ Օ Ն Ք

ԱՏԵՆԱՊԵՏ

10. Ատենապետը թէ վարչական և թէ ընդհանուր ժողովոյ կը նախագահէ :
11. Անդամակցելու, օգնութիւն հայցելու և ընկերութեան շահուց վերաբերեալ բոլոր գրութիւնները պէտք է յղուին առ ատենապետն :
12. Ատենապետի հրամանաւ ատենադպիրը, ժողովքի համար որոշեալ թուականէն առ նուազն երեք օր առաջ ժողովքի կը հրաւիրէ անդամները՝ բաց ի ստիպողական պարագայներէ :
13. Ատենապետը կ'ստորագրէ ատենադպրին հետ բոլոր վճիռներն ու մուրհակները և կը վաւերացնէ հաշուակալի գրութիւնները և վճարելի տոմսերը :
14. Ընդհանուր ժողովոյ կը ներկայացնէ ամէն տարւոյ վերջ վարչական ժողովոյ գործոց հաշիւը :
15. Քուէարկութեան կը դնէ բոլոր խնդիրները, և կը յայտարարէ քուէից արդիւնքը. որոշմունք՝ ներկայ եղող անդամոց մեծամասնութեամբ տեղի կ'ունենան :

ԴԵՐ ԱՏԵՆԱՊԵՏ

16. Ատենապետի բացակայութեան ժամանակ զեր ատենապետը անոր տեղը կը բռնէ և ունի անոր ամբողջ իրաւունքները:

ԱՏԵՆԱԴՊԻՐ

17. Ատենադպիրը պարտաւոր է ընկերութեան բոլոր գրութիւններն ընելու, բաց ի տու մարակալութենէն. և պարտաւոր է պահելու վարչութեան անունով գրուած բոլոր գրութիւններու օրինակները:

ԴԵՐ ԱՏԵՆԱԴՊԻՐ

18. Ատենադպիրի բացակայութեան կամ հիւանդութեան ժամանակ զեր ատենադպիրը անոր կը յաջորդէ:

ԳԱՆՁԱՊԵՏ

19. Գանձապետը կը պահէ ընկերութեան գանձը, կը հաւաքէ ամսականները և կը վճարէ ատենապետէն և ատենադպրէն ստորադրեալ վճարելի տուները:
20. Ամէն մի ընդհանուր ժողովէ առաջ եռամսեայ գործոց մանրամասն հաշիւը վարչական ժողովոյ պարտաւոր է ներկայացնելու:
21. Ամէն տարի մայիս 15ին կը գոցէ իւր հաշիւները և կը յանձնէ վարչական ժողովոյ իւր տուեմները ու բոլոր կարեւոր գրութիւնները:

ՀԱՇՈՒԱԿԱՆ

22. Հաշուակալը պիտի բռնէ գանձապետի տու մարակալութիւնը, հետեւեալ պարտաւոր է ունենալու.
1. գանձի տուեմար մի մանրամասն.
 2. հաշուընթացքի ու ընկերութեան դրամագլխոյն վերաբերեալ տուեմար մը:

ԴՐԱՄԱԳՆՈՒԽ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

23. Ընկերութեան դրամագլուխը կը կազմուի ամսավճարէ, նուերէ, հանդէսներէ, կալուածներէ, արժէթուղթերէ և անդամուհիներու ձեռամբ ծախուած սպրանքներէ առաջ եկած արդիւնքներէն:
24. Գանձապետը պետք է ընկերութեան ստակը շահաւորէ տէրութեան կամ տէրութենէ երաշխաւորեալ երկաթուղւոյ և կամ քաղաքի անունով արժէթուղթերով: Թէ ստակի քանակութեան և թէ շահաւորման տեսակին համար պետք է վարչական ժողովոյ հաւանութիւնը առնու:
- Ընկերութեան բոլոր արժէքաւոր թուղթերը կը պահէ Ֆրանսայի սեղանատունը (banque de France) անունով սեղանատունը՝ ընկերութեան անունով:
- Կրնայ իւր միակ ստորագրութեամբ սե-

ղանատունէն հանել ընկերութեան արժէ-
թուղթերը, ըստ վարչական ժողովոյ որոշ-
ման. որոյ մի օրինակը՝ ատենապետէն և
ատենադպրէն ստորագրեալ պէտք է յանձ-
նուի սեղանատան :

25. Գործադիր ժողովը կը հսկէ ստակի ապա-
հովութեան :
26. Ընկերութեան ինչքերէն որ և է իր մը չի
կրնար առանց ընդհանուր ժողովոյ որոշ-
ման վաճառուիլ :
27. Ընկերութենէն հրաժարեալ կամ արտաք-
սեալ անդամք՝ ընկերութենէն օժանդա-
կուելու իրաւունքէն կը զրկուին :
28. Ամսավճարներու արդիւնքի, պատահական
մուտքի և շահու տրուած դրամագլխոյ, և
այլն, հասոյթին միայն քառորդը թէ օգ-
նութեան թէ վարչական ժողովոյ և թէ
ընկերութեան ուրիշ ծախքերու պիտի
յատկացուի :

ՕԳՏՈՒԹԻՒՆ

29. 28րդ օրէնքի տրամադրութեան համեմատ՝
որոշեալ դրամով կարելի է միայն օգնու-
թիւն ընել :
30. Օգնութեան խնդրագրերը պէտք է ատենա-
պետին ուղղել. վարչական ժողովը մեծա-
մասնութեամբ կ'որոշէ եղած խնդրանագ
արժողութիւնն և տրուելիք օգնութիւնն :

Եթէ վարչական ժողովը հարկ դատէ կ'ո-
րոշէ իւր անդամներէն երկուքը, որպէս
զի խնդիրքը ընողին վիճակը քննեն և իւր
յառաջ բերած պատճառներն ստուգեն :

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

31. Ընկերութիւնը կը կազմուի, պարզ, հիմնա-
դիր և պատուոյ անդամներէ :
32. Պարզ անդամոց տարեկան բաժինը առ-
նուազն 6 ֆր. է, զոր կրնան թէ ամսէ
ամիս և թէ տարեկանը կանխիկ վճարել :
33. Հիմնադիր անդամոց տարեկան բաժինը
առ նուազն 30 ֆր. տարեկանն կանխիկ
կամ 3 ֆր. ամսէ ամիս վճարել :
34. Պատուոյ անդամք բաժին չեն վճարեր :
35. Թէ հիմնադիր և թէ պարզ անդամք ընդ-
հանուր ժողովոյ մէջ ձայն ունին բաց ի
կանանց :

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԺՈՂՈՎ

36. Ընդհանուր ժողովոյ սովորական նիստը ե-
րեք ամիսը անգամ մը տեղի կունենայ.
կրնան արտակարգ ժողովքներ ալ տեղի
ունենալ՝ եթէ վարչական ժողովը հարկ
համարի, կամ այս մասին եթէ 5 ան-
դամներէ ստորագրեալ խնդրագիր մը ուղ-
ղուի վարչական ժողովոյ :

Թէ հիմնադիր և թէ պարզ անդամոց թը-
ւոյն կէսէն մէկ աւելի անդամոց միայն
ժողովքը օրինաւոր կը համարուի:

Եթէ յաջորդաբար երկու ժողովքի մէջ
ներկայ անդամոց թիւը բաւական չըլլայ,
երրորդ ժողովքը կանոնաւոր կը համարուի,
ինչ որ ալ ըլլայ ներկայ անդամոց թիւը:

37. Քուէարկութիւնը տեղի կունենայ ձեռամ-
բարձ կամ գաղտնի քուէիւք:

38. Ամէն մի ընկեր ընդհանուր ժողովոյ իւր
յարմար դատած առաջարկութիւնը կամ
հարցումը ընելու իրաւունք ունի:

39. Որ և է ընկեր չի կրնար առանց ատենա-
պետի հրամանին խօսիլ. խօսելու հրամանը
կը արուի ուղղոյնբու դասակարգով. ո՛վ որ
խնդրէն շեղի, ատենապետը զինքը ուղղու-
թեան կը հրաւիրէ. եթէ մտիկ չընէ, խօսքը
իրմէ կ'առնուի ընդհանուր ժողովոյ հա-
ւանութեամբ:

ԱՆԻԱՄԱԿՑՈՒՄՆ

40. Որ և է հայ առանց սեռի տարբերութեան
կրնայ ընկերութեան հիմնադիր կամ պարզ
անդամ ըլլալ:

41. Անդամակցիլ ուղղք պէտք են ընկերու-
թեան երկու անդամներու միջոցով ներկա-
յանալ և կամ յատուկ նամակով մը, զոր
պէտք է ուղղեն առ ատենապետն:

42. Վարչական ժողովը անդամակցուեաց ըն-
դունելութեան որոշումը կուտայ:

ԱՐՏԱՔՍՈՒՄՆ

43. Ընկերութիւնը արտաքսելու իրաւունքը կը
վերապահէ այն ամէն ընկերներին, որք
անարժան կը հանդիսանան ընկերութեան
անդամակցութեան և կամ իրենց անվայել
ընթացքով կամ ընկերութեան կանոնա-
գրին օրինացը հակառակ ծանր կերպով
կը մեղանշեն:

44. Երեք ամիս բաժինը չվճարող անդամ մը
եթէ պատահի, ատենապետը կ'որոշէ վար-
չութեան անդամներէն մին որ յիշեցնէ ի-
րեն օրինաց տրամադրութիւնը այս մասին.
եթէ վարչական ժողովը յարմար դատէ՝
պայմանաժամ մը կ'որոշէ յետամնաց բա-
ժիններուն վճարման համար, և կամ ծա-
նօթացնելու համար եղելութիւնը առաջին
ընդհանուր ժողովին:

45. Ընդհանուր ժողովը միայն իրաւունք ունի
իւր անդամներէն մէկը արտաքսելու:

ՔԱՅՔԱՅՈՒՄՆ

46. Ընկերութեան քայքայման ժամանակ Էջ-
միածնայ կաթուղիկոսը իրաւունք ունի ըն-
կերութեան ինչքերուն տիրանալ. կանոն-

նագրութեանս 2°. յօդուածով ցուցուած
նպատակին գործադրութեանը համար:

ՕՐԷՆՔ ՈՍՏԻԿԱՆԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

47. Ատենապետը նոր անդամակցողի անունը,
մականունը, տարիքը և ծննդավայրը, ինչ
գործով զբաղելը և ուր բնակելը պար-
տաւոր է ոստիկանապետութեան իմա-
ցնելու:

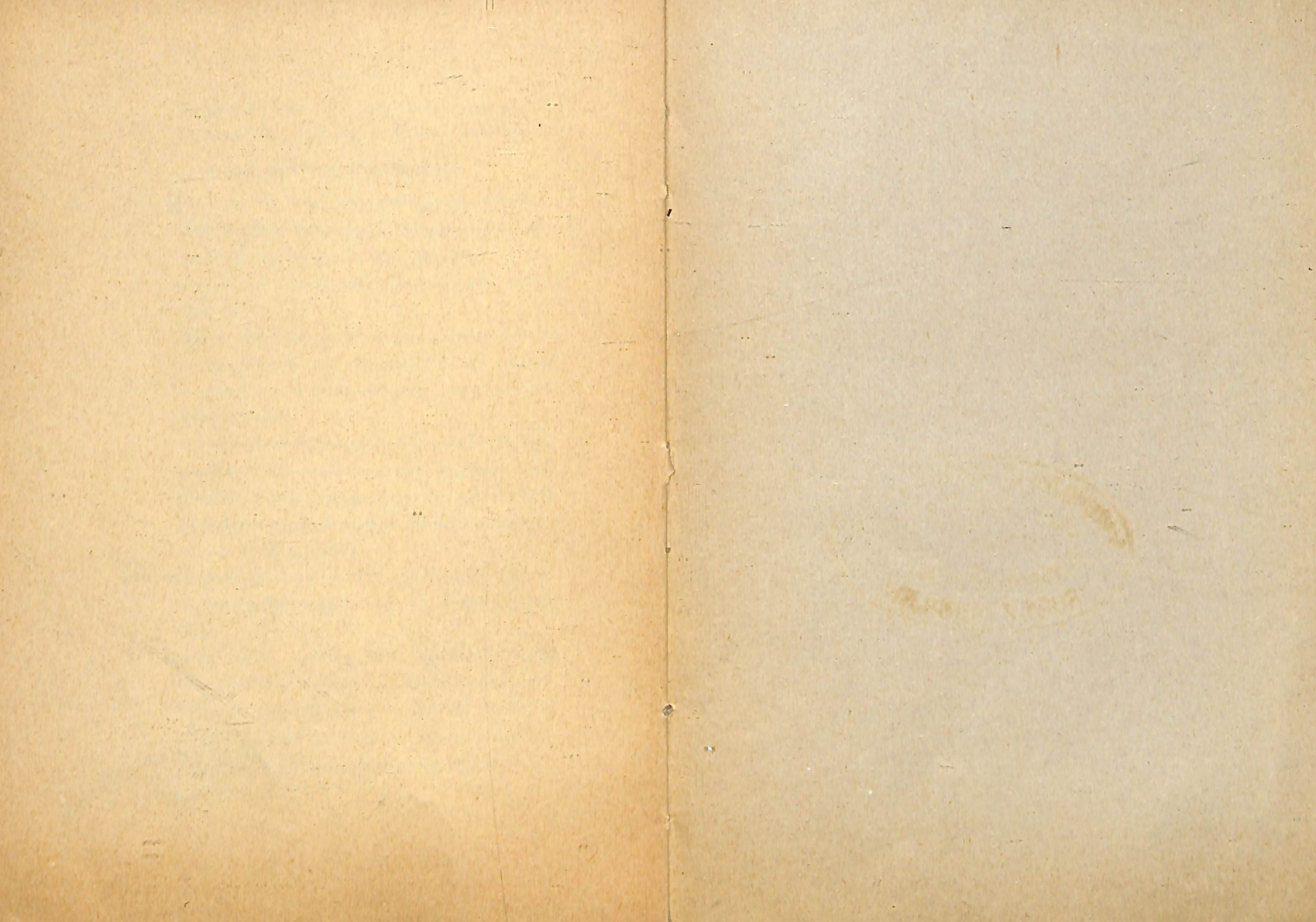
Ամէն ընդհանուր ժողովոյ գումարման ու-
րոշեալ օրէն առ նուազն 5 օր առաջ
պարտաւոր է տեղեկացնել ոստիկանա-
պետութեան:

Վերջապէս ամէն տարի ընկերութեան ան-
դամներու անուան ցուցակը, նոյնպէս նաև
ընկերութեան բարոյական և դրամական
վիճակը ոստիկանապետութեան պարտա-
ւոր է ներկայացնել:

48. Թէ քաղաքական և թէ կրօնական վիճա-
բանութիւնք արգիլուած են ժողովքներու
մէջ:

49. Պատժական օրինաց 291 յօդուածի տրա-
մադրութեան համեմատ, կանոնադրի օրի-
նաց փոփոխութեան ժամանակ՝ պէտք է
ընկերութեան համար նորէն արտունու-
թեան իրենց ոստիկանապետութենէն:

201.3

21769

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0050142

